

PREKEN JULAFTEN

Fjellhamar kirke 24. desember 2011

1. NY BIBELOVERSETTELSE

19. oktober kom det en ny bibeloversettelse, 33 år siden sist. Det er en jo en stor hendelse for en prest, men ikke så liten for folk flest heller. Bibelen er jo verdens mest solgte bok gjennom tidene og har ligget høyt på salgslistene denne høsten.

Den store klassiske diskusjonen ved oversettelse av gamle, kjære og velkjente skrifter, og bibelen i særdeleshet, har gått også ved denne bibeloversettelsen. I hvilken grad skal teksten forbli den samme, med det gjennom generasjoner velprøvde og innarbeidede språket, det som er annerledes, høytidelig og oppstemt. Og i hvilken grad skal teksten endres så dagens mennesker og ikke minst ungdommen kan forstå den?

Fra oversettelsesarbeidet i 1978 ble visst nok forfatter Andre Bjerke indignert når en salme i bibelen ble endret fra "jeg vemmes over mitt liv" til "jeg er lei av livet". Det neste ble vel, mente han, at det skulle hete "jeg driter i hele greia".

En av de mest sårbare tekstene for forandring er Fader Vår. I 1978 forsvant "helliget vorde" og nå i 2011 nytter det ikke lenger å si at jeg kan mitt "Fader Vår". For det heter "Vår Far i himmelen" nå. Og nå er det Ingebrigt Steen Jensen som er indignert. Det neste, mener han, blir vel at det skal hete "Fatter'n i himmer'n". Han vil for øvrig ha tilbake "helliget vorde" også. Og at "Gud i det høyeste" skrives med "i".

Nest etter Fader Vår er vel juleevangeliet det mest kjære vi har. Er juleevangeliet forandret? Hør godt etter da, for her kommer juleevangeliet anno 2011.

2. JULEEVANGELIET

Lukas 2,1-14 lest og fremført med et langt hvitt stoffstykke som blir til Jesus-barnet.

Det skjedde i de dager at det gikk ut befaling fra keiser Augustus om at hele verden skulle innskriveres i manntall. **2** Denne første innskrivningen ble holdt mens Kvirinius var landshøvding i Syria. **3** Og alle dro av sted for å la seg innskrive, hver til sin by.

4 Josef dro da fra byen Nasaret i Galilea opp til Judea, til Davids by Betlehem, siden han var av Davids hus og ætt, **5** for å la seg innskrive sammen med Maria, som var lovet bort til ham, og som ventet barn. **6** Og mens de var der, kom tiden da hun skulle føde, **7** og hun fødte sin sønn, den førstefødte. Hun svøpte ham og la ham i en krybbe, for det var ikke husrom for dem.

8 Det var noen gjeterere der i nærheten som var ute på marken og holdt nattevakt over flokken sin. **9** Med ett sto en Herrens engel foran dem, og Herrens herlighet lyste om dem. De ble overveldet av redsel. **10** Men engelen sa til dem: «Frykt ikke! Se, jeg forkynner dere en stor glede, en glede for hele

folket: **11** I dag er det født dere en frelser i Davids by; han er Messias, Herren. **12** Og dette skal dere ha til tegn: Dere skal finne et barn som er svøpt og ligger i en krybbe.» **13** Med ett var engelen omgitt av en himmelsk hærske, som lovpriste Gud og sang:

14 «Ære være Gud i det høyeste, og fred på jorden blant mennesker Gud har glede i!»

3. DET NYE JULEEVANGELIET

Er juleevangeliet forandret? Noen som la meg merke til noe? Ja, da, det er forandret på sju punkter. Blant annet så er ikke Maria lenger Josefs "sin trolovede" lenger, men en "som er lovet bort til han". Altså et fornuftsekteskap avtalt av foreldrene, eller tvangsekteskap som media ville slått opp som i dag. Herberget er byttet ut med husrom, det liker jeg dårlig, og englesangen avsluttes annerledes. "Blant mennesker som har Gud velbehag" er blitt til "blant mennesker Gud har glede i". Det er fint. Når jeg gir poeng til de syv endringene vinner faktisk gamleoversettelsen med et poeng. Jeg er tydeligvis begynt å bli gammel med hang til det gode gamle. Og det stemmer nok.

Men når alt kommer til alt så er ingenting forandret. Heldigvis. Tross disse nye ordvalgene som vi kan like eller ikke like så er ingenting forandret. Julens glade budskap er fremdeles det glade budskap. Selv om bakgrunnen for at Jesus kom til jord, at Gud sendte sin Sønn hit ned, var at vi sleit. At vi trengte frelse, at vi trengte en som kunne vise oss hva tro, håp og kjærlighet var. Tross at vår verden i relativt stor grad er vond og vanskelig på mange måter, så var det kjærlighet til oss og vår verden som er den store bakgrunnen for julens glade budskap. Englene synger: "Ære være Gud i det høyeste og fred på jorden blant mennesker Gud har glede i!" Jesus kommer til oss fordi Gud har glede i oss mennesker, han ønsker oss alt godt, fred på jord og fred med han. Gud kan som en god far ikke stoppe og elske oss og glede seg over oss. Derfor kom Jesus.

4. SÅ REKKER JEG DEG NÅ MED GLEDE MIN HÅND

Et av de vakreste uttrykkene for dette glade julebudskapet finner vi en av julesangene våre, "O, jul med din glede". I tredje verset synger vi: "Så rekker jeg deg nå med glede min hånd, kom skynd deg og gi meg den andre". Å rekke noen hånden sin er jo et helt konkret uttrykk for godhet, ville den andre vel, ønske om kontakt. Gi hånda til en du sitter ved siden av nå. Bare kjenn på følelsen å rekke noen hånden din. Å holde noen. Kan få slippe når du vil, altså. "Gje meg handa di ven" er jo en annen vakker sang om akkurat det. Å rekke noen hånden er å si, du er vennen min, jeg er glad i deg. Og julesangen fortsetter jo med å si akkurat det: "Så knytter vi kjærlighets hellige bånd og lover å elske hverandre". Julens budskap er at Gud sier dette til oss – "så rekker jeg deg nå med glede min hånd". Når Jesus kommer til jord og blir vår menneskebror så er det egentlig Gud som rekker oss hånda si og sier: "Du er vennen min, jeg er glad i deg". Og så skal vi skynde oss å gi han den andre så vi kan knytte kjærlighets hellige bånd og love å elske hverandre.

Det er så bra at det heter "kjærlighets hellige bånd". Å vise hverandre kjærlighet gjennom å rekke hverandre hånden er ikke noe småteri, noe uvesentlig og ubetydelig. Noe likegyldig. Å rekke ut en hånd og skynde seg å gi den andre tilbake er en hellig kjærlighetshandling. Det er å knytte kjærlighets

hellige bånd. Det er en grunnleggende handling mellom oss mennesker som bygger opp, som avler godhet, skaper fred, og styrker fellesskapet mellom oss. Julens glade budskap er at Gud gjennom Jesus rekker oss hånda si og sier: "Du er vennen min, jeg er glad i deg". La oss da skynde oss gi han den andre og knytte kjærlighets hellige bånd, til han og til hverandre. For vår verden trenger å rekke hverandre hånden for å overleve. Vi er avhengig av å knytte kjærlighetsbånd til Gud og til hverandre for å skape en fremtid sammen. Og det er ikke noe ubetydelig småtteri, det er en hellig kjærlighetshandling.

Det er julens glade budskap og ingenting er forandret. Om "høyeste" skrives med y eller i, og Guds velbehag er byttet ut så er det kosmetikk.